

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-734/19-E

Název	Základní škola, Chrast, okres Chrudim
Sídlo	U Pošty 5, 538 51 Chrast
E-mail	budinska.l@seznam.cz
IČ	70156778
Identifikátor	650020936
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Lenka Budínská
Zřizovatel	město Chrast
Místo inspekční činnosti	U Pošty 5, 538 51 Chrast
Termín inspekční činnosti	14. až 17. 5. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Chrast, okres Chrudim (dále „škola“) vykonává činnost základní školy s prvním až devátým ročníkem, školní družiny, školního klubu a školní jídelny.

Naplněnost školy se od poslední inspekce zvýšila, kapacita je 460 žáků v 19 třídách využita z 90 %. Evidováno bylo 95 žáků s potřebou podpůrných opatření. Aktuálně se 41 žáků vzdělávalo podle individuálního vzdělávacího plánu, z tohoto počtu 11 žáků na úrovni minimálních doporučených výstupů. Jeden žák se vzdělával v rámci dvojí výjimečnosti s obohacováním učiva jako mimořádně nadaný a zároveň i jako žák se speciálními vzdělávacími potřebami. Téměř polovina žáků do školy dojíždí z okolních obcí. Vzdělávání je uskutečňováno podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Škola vlídnějšího zacházení se Zemí, včetně zvířat a lidí* a zaměřuje se na osobnostně sociální a environmentální výchovu.

Zájmové vzdělávání je ve škole realizováno ve školní družině podle školního vzdělávacího programu pro školní družinu *Ať je léto nebo zima, v družině je vždycky prima* a ve školním klubu podle *Školního vzdělávacího programu pro školní klub*. Do školní družiny bylo přihlášeno 150 žáků a do školního klubu 84 žáků.

Stravování pro žáky a zaměstnance zajišťuje vlastní školní jídelna v budově školy, její kapacita byla navýšena.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy byla ve druhém pololetí školního roku 2018/2019 zřizovatelem potvrzena ve funkci na další šestileté období. Při své práci uplatňuje získané zkušenosti a znalost místních podmínek. Nastavila řídicí procesy, průběžně monitoruje a vyhodnocuje postupy v jednotlivých oblastech, zvažuje a realizuje opatření. Strategie vedení školy vede ke zlepšování podmínek, průběhu i výsledků vzdělávání. Koncepční záměry rozvoje školy jsou promyšlené a postupně naplňovány. K tomu přispívá profesní rozvoj ředitelky školy formou dalšího vzdělávání a sebevzdělávání. V rámci hodnotících procesů školy vhodně využívá různá dotazníková šetření a komerční testy pro zjišťování výkonů žáků. Získané výsledky se promítají do přijímaných opatření vedoucích ke zlepšování podmínek a úrovně vzdělávání.

Delegování pravomocí a úkolů na ostatní pedagogické pracovníky je účelné. Vedle pedagogické rady mají důležité postavení v oblasti vyhodnocování a směřování vzdělávacího procesu také metodické orgány. S požadavky na kvalitní výuku ředitelka školy seznámila učitele a postupně je na základě hospitační a kontrolní činnosti vede k jejich naplňování. Prostřednictvím vnitřních dokumentů má škola účinně nastavená pravidla pro svoji činnost. Důležitý nedostatek v dokumentaci školní družiny (upřesnění a zjednodušení vnitřního řádu a vzdělávacího programu) byly v průběhu inspekce odstraněny. Vnitřní i vnější informační systém se opírá o otevřenou komunikaci. Přenos informací je zajištěn formou porad, efektivitu samostatné individuální práce učitelů však snižuje jejich četnost.

Pedagogický sbor je stabilizovaný. Vedení školy tvoří od školního roku 2018/2019 dvě zástupkyně. Podporu žákům při vzdělávání zajišťují asistenti pedagoga a školní asistentka. Na základě osobních rozhovorů vedení školy cíleně nastavuje a vyhodnocuje plány osobního rozvoje pedagogů. Personální zajištění i náplň činností školního poradenského pracoviště kvalitně podporuje potřeby a cíle školy, což se zřetelně projevilo v konkrétní práci se žáky. Rovněž tak koordinovaná činnost dvou metodiků prevence (pro první a druhý stupeň) ve spolupráci s třídními učiteli přispívá k minimalizaci rizikových jevů ve škole. Spolupráce jednotlivých členů školního poradenského pracoviště probíhá podle aktuální potřeby, pravidelnější spolupráce je méně provázaná.

Materiální podmínky pro vzdělávání jsou průběžně zkvalitňovány, prostorové možnosti školy nadále limitují její rozvoj. Nevýhodou je provoz tří oddělení školní družiny v kmenových třídách a jen malá herna pro činnost školního klubu. Od poslední inspekce se podařilo omezením jiných prostor zlepšit podmínky pro výuku předmětů pracovní vyučování a pracovní činnosti. Z projektových zdrojů byla vybavena školní knihovna. Pomůcky, výukové materiály a estetické prostředí tříd podněcují žáky v jejich vzdělávání.

Bezpečnosti a ochraně zdraví žáků je věnována přiměřená pozornost, témata jsou obsahově zastoupena ve výuce různých předmětů i v činnosti zájmového vzdělávání. Žáci se seznamují se zásadami bezpečného chování ve škole i mimo ni, s pravidly bezpečného silničního provozu i nebo chováním v rizikové situaci apod. V celém objektu je průběžně zajišťována kontrola vstupu a pohybu cizích osob i dohled nad žáky.

Škola kromě běžných finančních prostředků využívá i např. sponzorské dary, prostředky z vlastní doplňkové činnosti, různé grantové a dotační tituly. Přínosem pro žáky ze sociálně slabých rodin splňujících daná kritéria je finanční dar na obědy (*WOMEN FOR WOMEN, o. p. s.*).

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve výuce učitelé přistupovali k žákům s respektem a bez předsudků, vstřícný přístup podporoval pozitivní vzájemné vztahy. Struktura hodin byla zpravidla dobře promyšlená, při výuce se učitelé orientovali nejen na obsah učiva, ale také na strategii vedení vyučovacích hodin. To se příznivě odráželo nejen při vhodném střídání metod a forem práce, ale také v účelném získávání zpětné vazby od žáků. Často byly v rozhovorech se žáky rozvíjeny i jejich postoje k řešeným tématům. V průběhu hodin byli aktivní především žáci, učitelé žáky spíše směřovali ke splnění stanovených cílů.

Žáci byli vedeni k přemýšlení a vyjádření svého názoru. Pozitivním prvkem výuky bylo propojování dosavadních zkušeností žáků z běžných životních situací se znalostmi získanými při výuce, a to i s účelným využitím mezipředmětových vztahů. Učení bylo značně podpořeno různými názornými pomůckami a pohybovými aktivitami. Příležitostí ke zlepšení je méně časté využívání didaktické techniky samotnými žáky. Pokud ale byla využita učiteli, pak účelně zvyšovala názornost výuky.

Většina učitelů individuálně kontrolovala porozumění zadání, což následně u některých žáků výrazně zvyšovalo jejich úspěšnost při zvládnutí úkolů. Také práce s chybou byla přínosem pro pochopení a upevnění učiva. Tempo výuky bylo v souladu s individuálními možnostmi žáků, byl jim poskytnut i delší čas pro odpovědi nebo zpracování zadání. Ocenění zaslouží i tzv. metoda *Pravidlo tří*, kdy žák při samostatné práci v případě pochybností nebo neznalosti dvakrát vyhledá pomoc spolužáků a teprve poté při neúspěchu i učitele. Vhodně je tímto způsobem využíváno vzájemné učení mezi spolužáky. Jsou tak vedeni k samostatnosti a zodpovědnosti za své vzdělávací výsledky. Na druhém stupni byl důraz na vlastní samostatnou práci patrný např. při tvorbě a obhajobě prezentace na dané téma. Zařazování párové nebo skupinové práce na obou stupních podporovalo schopnost žáků spolupracovat a vzájemně společnou práci hodnotit.

V některých hodinách na druhém stupni byla občas méně diferencována výuka směrem k žákům nadanějším, tempo i náročnost byly zpravidla jednotné pro všechny. Individuální přístup byl uplatňován zejména v případě žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, který byl v některých hodinách dobře podporován spoluprací vyučujících s asistenty pedagoga. Vzhledem ke zpravidla dobré úrovni matematických znalostí žáků je další příležitostí

k jejich rozvoji častější zařazování úkolů, které žáky podněcují k hledání různých postupů řešení zadávaných úloh. Pro praktické dovednosti žáků je výrazným přínosem zařazení matematicko-fyzikálního semináře v šestém ročníku, který vhodně doplňuje zejména výuku fyziky. Přínosem pro podporu přírodovědného vzdělávání je zařazení praktické výuky elektroniky jako volitelného předmětu v devátém ročníku. Projektové vyučování rozvíjí u žáků učební kompetence a dovednosti využitelné v praktickém životě.

V závěru hodin byl téměř vždy věnován dostatečný prostor pro shrnutí učiva, což přispívalo k ověřování naplnění stanovených cílů hodin nebo účelnosti zvolených výukových metod. Učitelé neopomínali zařazovat příležitosti pro sebehodnocení žáků, občas pro vzájemné hodnocení. Na prvním stupni provádí žáci své sebehodnocení (plnění úkolů i chování) také v průběhu školního roku formou hodnoticích listů, na druhém stupni hodnocením v žákovské knížce. Vedená portfolia žáků dobře podporují sledování rozvoje žáků.

Školní družina a školní klub vytváří dobré předpoklady k účelnému využívání volného času žáků a vhodně organizují pravidelnou zájmovou činnost i relaxaci po skončení vyučování. Vedou žáky k návykům společenského chování a sebeobsluhy, rozvíjení jejich tvořivosti a smyslu pro soužití v kolektivu. Široká nabídka zájmových kroužků přispívá k rozvoji jejich osobních zájmů. Od druhého ročníku mohou žáci využít nabídku vypracování domácích úkolů. Ranní i odpolední školní klub dává žákům druhého stupně možnost připravovat se i na soutěže, ve kterých je škola úspěšná (např. dopravní, zdravotěda). Žáci využívají tablety s různými aplikacemi pro matematické nebo logické hry.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola sleduje a vyhodnocuje výsledky vzdělávání na úrovni tříd i jednotlivců, informace zpracovává např. v podrobných výročních zprávách o činnosti školy. Celkové hodnocení na konci druhého pololetí minulého školního roku a v prvním pololetí školního roku 2018/2019 ukazuje na spíše dobrou úroveň žákovských vědomostí a dovedností. Více než polovina žáků prospívá s vyznamenáním. Neprospívající jsou spíše jednotlivci.

S výsledky pravidelného externího testování škola pracuje a využívá je např. jako jedno z kritérií pro zařazování žáků do skupin při dělení výuce matematiky nebo českého jazyka a literatury. Již několik let tak probíhá diferencovaná výuka anglického jazyka ve skupinách na druhém stupni. Pro žáky ohrožené školním neúspěchem škola nabízí doučování např. při pravidelných konzultacích s vyučujícími, v případě potřeby zpracovává některým žákům plány pedagogické podpory.

Jako významný motivační nástroj je ve velké míře využívána pochvala ředitelky školy, žáci jsou oceňováni za kvalitní výsledky v oblasti vzdělávání nebo velmi úspěšnou reprezentaci školy při uměleckých i sportovních aktivitách, pochvala třídního učitele je udělována minimálně. Počet pochval výrazně převyšuje kázeňská opatření, což vede k další motivaci žáků učit se. Škola sleduje a vyhodnocuje absenci žáků, což se příznivě projevuje v minimálním počtu neomluvených hodin.

Učitelé jsou informováni o podmínkách vzdělávání žáků s potřebou podpůrných opatření a jejich uplatňování bylo ve sledovaných hodinách zřejmé. Nad rámec výuky je skupinám žáků poskytována velmi kvalitní speciálně pedagogická péče. Důsledkem je tak jejich skutečný pokrok a rozvoj, protože podpora je přesně individuálně cílená a systematicky vedená učitelkou s vysokou mírou odbornosti. Rovněž dobře vedené pedagogické intervence a důraz na pomoc nadaným a mimořádně nadaným žákům významně posilují jejich učební sebevědomí a přispívají k dosahování pozitivních výsledků.

Škola pracuje systematicky se žáky s rizikem neúspěchu nejen v samotné výuce, ale i prováděným doučováním a významně také činností školní asistentky. Dochází do sociálně vyloučené lokality, působí zde jako neformální autorita a využívá své dlouhodobé zkušenosti v této problematice. Jedná se zákonnými zástupci, pracuje se žáky a účinně tak usměrňuje další nežádoucí prohlubování problémů, což se pozitivně promítá v přístupu žáků k docházce a plnění požadavků pro výuku. Přínosem je velmi dobrá práce školní asistentky s třídními učiteli. Tímto se postupně posiluje společné působení na žáky a zlepšuje se komunikace s jejich zákonnými zástupci.

Efektivitu vyučování zvyšuje také velmi dobrá vzájemná spolupráce pedagogů s asistenty pedagoga. Jejich dostatečný počet napomáhal účinně podporovat ve vzdělávání především žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Bezprostředně vnímali také aktuální potřeby ostatních žáků, kterým rovněž účelně pomáhali při jejich učení. Žákům byla poskytována nejen speciálně pedagogická podpora, ale bez rozdílu i individuální péče v průběhu vyučovacích hodin, která jim pomáhala zvládat nároky výuky. Vyvážená byla realizace a systematicky poskytovaná pomoc jak žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, tak žákům nadaným a mimořádně nadaným.

Zvýšená pozornost je věnována rozvoji čtenářské gramotnosti žáků, kterou podporují např. projekty pro rozvoj čtenářství nebo činnosti čtenářského klub pro žáky druhého stupně cíleného na žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí. Žáci své znalosti a dovednosti uplatňují ve vydávání školního časopisu *ChrAsT*. Škola pořádá aktivity tzv. *Centra kolegiální podpory pro Pardubický kraj*, v rámci kterých si učitelé z různých škol předávají vzájemně zkušenosti např. v oblasti podpory čtenářské gramotnosti žáků nebo učení se pracovními kompetencím ve světě práce.

Škola klade důraz na rozvoj osobnostní a sociální výchovy žáků. Na prvním stupni formou pravidelných třídnických čtvrthodin a na druhém stupni je zařazen předmět *výchova osobnosti*. Témata environmentální výchovy se prolínají ve vzdělávání s možností výběru volitelného předmětu ekologické praktikum na druhém stupni. Výchova k ekologicky odpovědnému myšlení a chování probíhá ve všech třídách formou práce zástupců *Ekorady*, kteří delegují úkoly na své třídy (třídění odpadu, úspora energie, projektové dny, dobrovolnická práce). Žáci průběžně získávají povědomí o demokratických principech. Škola je zároveň konzultačním centrem *Škol pro demokracii*, současně je zapojena do projektu *Žákovské parlamenty SOS* a vzdělává týmy pedagogů z vybraných škol pro práci s žákovskými parlamenty. Žákovský parlament ve škole se pravidelně setkává s vedením školy a řeší otevřenou diskuzí záležitosti případných problémů nebo projektů.

Zpětnou vazbu o kvalitě vzdělávacího procesu přináší také úspěšná účast žáků v soutěžích. Žáci školu výborně reprezentují v předmětových soutěžích na okresní i krajské úrovni. Dosahované výsledky nadále přispívají k dobré prezentaci školy a motivaci ostatních žáků. Kulturní život města obohacují různé společenské akce pro rodiče a veřejnost (např. koncerty, pěvecká vystoupení, výstavy, školní akademie).

Závěry

Vývoj školy

- od předešlé inspekce si škola udržela ve sledovaných oblastech velmi dobrou úroveň
- došlo ke zvýšení počtu žáků školy a tím i k maximálnímu využití kapacity školní družiny a školního klubu
- ve vedení školy působí od školního roku 2018/2019 zástupkyně pro první stupeň

Silné stránky

- individuálně cílená a systematicky vedená speciálně pedagogická péče učitelkou s vysokou mírou odbornosti
- zvyšující se úroveň vzdělávání žáků za přispění asistentů pedagoga a školní asistentky
- vyvážená realizace a systematicky poskytovaná pomoc jak žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, tak žáků nadaných a mimořádně nadaných
- pestré metody a formy práce vedou k rovnoměrnému rozvoji všech gramotností žáků
- vedení žáků k sebehodnocení a shrnutí učiva v závěru hodin a ověření splnění vzdělávacího cíle ve vztahu ke stanoveným cílům a vzdělávacím možnostem žáků
- široká nabídka zájmových aktivit přispívá k minimalizaci rizikového chování žáků

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- prostorové možnosti limitující další rozvoj školy
- provoz zájmového vzdělávání v kmenových třídách a prostorově omezených hernách

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- častěji zařazovat různé postupy řešení zadávaných úloh v matematice
- více se zaměřit na diferenciaci výuky směrem k nadanějším žákům
- zvážit častější práci žáků s interaktivní technikou při výuce
- propojovat pracovní setkání členů školního poradenského pracoviště
- zjednodušit informační systém školy snížením četností pracovních porad ve prospěch individuální samostatné práce pedagogů
- zlepšit pracovní prostředí pro pedagogy
- pro potřebné zlepšení prostorových podmínek školy zvážit realizaci stavebního rozšíření školy ve spolupráci se zřizovatelem

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k odstranění a prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 14. 5. 2019
2. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. KrÚ 40264/2016 s účinností od 1. 9. 2016, čj. KrÚ 49717/2016 s účinností od 29. 6. 2016, čj. KrÚ61647/2017, ze dne 13. 9. 2017 s účinností od 13. 9. 2017

3. Potvrzení ve funkci ředitelky Základní školy, Chrast, okres Chrudim, čj. RM/169/2019 ze dne 17. 4. 2019
4. *Koncepce dalšího rozvoje školy na období 2019 – 2024* ze dne 23. 1. 2019
5. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2017/2018
6. Školní matrika, školní rok 2018/2019
7. Školní řád s účinností od 1. 9. 2016 včetně přílohy č. 1 a dodatků č. 1 s platností od 1. 9. 2017 a dodatku č. 2 s platností od 25. 5. 2018
8. Vnitřní řád školní jídelny s účinností 8. 3. 2019
9. Vnitřní řád školní družiny s účinností od 25. 5. 2018
10. Vnitřní řád školního klubu s účinností od 25. 5. 2018
11. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Škola vlídnějšího zacházení se Zemí, včetně zvířat a lidí* s platností od 1. 9. 2007 ve znění dodatku č. 44 s platností od 1. 9. 2016
12. Školní vzdělávací program pro školní družinu *Ať je léto nebo zima, v družině je vždycky prima* s účinností od 1. 9. 2008
13. Školní vzdělávací program pro školní klub s účinností od 1. 9. 2008
14. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a mimořádně nadaných (výběr)
15. Plán práce výchovné poradnictví, školní rok 2018/2019
16. Program školního poradenského pracoviště, školní rok 2018 / 2019
17. Rozvrhy hodin tříd a učitelů, školní rok 2018/2019
18. Třídní knihy, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
19. Přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
20. Záznamy z jednání pedagogických rad, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
21. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, školní rok 2018/2019
22. Dokumenty vztahující se k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, školní rok 2018/2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková v. r.

Bc. Jan Kozák, kontrolní pracovník

Bc. Jan Kozák v. r.

Mgr. Markéta Moore, školní inspektorka

Mgr. Markéta Moore v. r.

Mgr. Bc. Iva Morávková, školní inspektorka

Mgr. Bc. Iva Morávková v. r.

Mgr. Martin Valášek, školní inspektor

Mgr. Martin Valášek v. r.

V Pardubicích 11. 6. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Lenka Budínská, ředitelka školy

Mgr. Lenka Budínská v. r.

V Chrasti 13. 6. 2019